

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG 1996. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSÉRŐL SZÓLÓ TÖRVÉNYJAVASLAT, VALAMINT A HOZZÁ KAPCSOLÓDÓ ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉKI VÉLEMÉNY RÉSZLETES VITÁJA – 1995. NOVEMBER 29.

DR. KÖVÉR LÁSZLÓ (Fidesz): Tisztelt Elnök Úr! Köszönöm a szót.

Tisztelt Ház! Előjáróban, ha megengedik, néhány mondat erejéig elmeditálok azon, hogy mi értelme van a plenáris vitának az Országgyűlés működésében, és mi értelme van annak, amit most itt művelünk ha van egyáltalán bármiféle értelme, mert éppen ebbeli kételyeimet szeretném önök elé tárni.

A plenáris vitának elvileg, a választópolgárok többségének véleménye szerint az az értelme, hogy itt tömött padosok előtt különösen a költségvetési vitára igaz ez a szemben álló képviselők, a különböző pártokhoz tartozó hölgyek és urak igyekezzenek meggyőzni egymást meg a kormányzat képviselőit saját igazukról, befolyásolván a vita végső kimenetelét. Ez a jelen állapotban, amikor ha az előbb jól számoltam tizenegy képviselő és két minisztériumi képviselő ül a padosokban, illuzórikus.

Erre nem mentség az, hogy természetesen a képviselők egy jelentős része, bár korántsem 100 százaléka más bizottsági üléseken kénytelen jelen lenni; legalábbis a kormányzat és a házvezetés szempontjából semmiképpen nem mentség. Annál is inkább, mert hiszen ha esetlegesen valahol érdemi vita létrejöhét, akkor pontosan ezek a bizottságok azok, tehát pontosan ezen bizottságok tagjainak kellene az érvekről értesülniük, miközben a módosító indítványok szavazásának taposómalmát görgetik.

Másodsorban az az értelme a plenáris vitának szerintem egyébként ez a legfontosabb értelme minden demokráciában, ha illúzió nélkül tekintjük a parlamentek működését, hogy a közvélemény számára mintegy színházként, és itt most nem pejoratív értelemben használom ezt a szót, hanem a színház egy fontos kulturális érték; egy színházként megmutassuk magunkat, álláspontunkat a közvélemény elé tárjuk, hogy a közvélemény legalább ezen keresztül megismerhesse, ki milyen véleményt alkot konkrét, az ő mindennapjait nagyon is súlyosan érintő kérdésekről.

Miután a televíziós közvetítés körülbelül háromnegyed órája véget ért, a plenáris ülés ezt a funkcióját sem képes betölteni. Maradt az a vigasznak kevés, de talán bizonyos szempontból felemelő megközelítés, hogy az utókornak mondjuk el szavainkat; gondolatainkat a jegyzőkönyv rögzíti. Esetleg némely, valóságtól elrugaskodott képviselő még talán fel is lapozza a vita során a jegyzőkönyveket, hogy megnézze, más pártok képviselői mit mondtak. Bauer Tamás például biztosan meg fogja ezt tenni az SZDSZ-ben, hogy reagálhasson a legközelebbi vitában arra, hogy én mit mondtam.

Tisztelt Ház! Akkor hozzákezdve az érdemi mondandóhoz, a Fidesz-Magyar Polgári Párt nevében a T/1456/321. számon Selmeczi Gabriellával közösen benyújtott módosító indítványunkra szeretném felhívni az önök figyelmét, hogy a megértésüket, támogatásukat, egyetértésüket kérjem a javaslat számára. A módosító indítvány a Népjóléti Minisztérium fejezetében a családi pótlék eredeti előirányzatát 85 milliárd forintról 90,3 milliárd forintra, azaz 5,3 milliárd forinttal kívánja növelni.

Miért van erre szükség? Önmagában már az a tény, hogy ez a kérdés egyáltalán feltehető, és erre válaszolnunk kell, jelzi azt, hogy a magyar társadalom, annak is elsősorban értelmisége

és ezen belül a politizáló értelmiség nem nézett szembe a magyar társadalom jövőjének egyik legsötétebb problémájával, a rohamos népességfogyás gondjával.

A legóvatosabb becslések szerint is évenként 30 ezer fölötti fővel csökken az ország lakossága, és ez a folyamat ráadásul önmagát gyorsítja. Ha záros határidőn belül nem leszünk képesek szembenézni ezzel a fenyegető gonddal, akkor elmulasztjuk az utolsó pillanatot is, amikor még ezeket a kedvezőtlen folyamatokat meg tudjuk fordítani. Pedig nyilvánvaló, hogy tartósan fogyó népesség mellett illúzió tartósan növekvő gazdaságra számítani.

A népességfogyással összefüggő társadalmi elöregedési folyamat már ma is alig kezelhető problémák egyik okozója a társadalombiztosítási rendszer működésében, tehát már csak ezért is mélyen el kellene gondolkodnunk erről, talán a költségvetési vita keretéből kilépve, egy majdani politikai vitanapon.

Aki ezzel a problémával nem hajlandó szembesülni, az valójában bevallatlanul is elfogadhatónak tartja, hogy egyszer a magyar társadalom a tömeges bevándorlás, illetve betelepítés problémájával, illetve igényével nézzen szembe. Természetesen nem állítom azt, hogy a családi pótlék rendszere, akár a jelenleg még hatályos formájában vagy bármilyen ideálisnak tekinthető formájában alkalmas a jelzett probléma megoldására, azt azonban igenis állítom, hogy a családi pótlék jelenlegi rendszerének átgondolatlan, szűk látókörű szempontok miatti átalakításával valójában szétverésével jelentősen lehet súlyosbítani ezeken az egyébként is tragikus folyamatokon.

A Fidesz véleménye szerint a családi pótlék nem segély, hanem a gyermeknevelés támogatásának egyik eszköze. Ez ma a gyermekes családok egy jelentős részének jövedelmében jelentős, a megélhetés szempontjából nélkülözhetetlen hányaddal részesedik, egy másik jelen-tős csoportjának jövedelméhez pedig olyan hozzájárulást képez, amely a felhalmozásra már nem képes családok jövedelmét még a biztonságos megélhetés szintje körül tartja, és csak egy igen-igen szűk réteget alkotnak azok a családok, amelyeknek a jövedelméből a családi pótlék elvonása szimbolikus gesztusnak tekinthető.

A kormány az úgynevezett rászorultsági határt ott húzta meg, ahol az előbb felsoroltak közül a közbülső csoport foglal helyet. Azaz a mi megítélésünk szerint, miközben az így elérhető megtakarítás figyelembe véve a ma még nem ismert és nehezen megbecsülhető bürokratikus többletkiadásokat, többletköltségeket is meglehetősen csekélynek, szimbolikusnak tekinthető, főleg a gazdaság alapvető problémáihoz, azoknak a nagyságrendjéhez képest. Ugyanakkor ezen társadalmi csoport számára súlyos következményekkel járhat, ezeket a családokat lehetetlen helyzetbe hozhatja. Olyan családokat hozhat lehetetlen helyzetbe, amelyek nemcsak vállalják a gyermeknevelés gondjait és felelősségét, hanem ma még képesek arra, hogy ezeket a gyermekeket, ezeket az állampolgárokat elfogadható, megfelelő szociális és kulturális körülmények között neveljék fel.

Az új jövedelemhatárhoz kötött családipótlék-rendszer támogatói azt állítják, hogy a régi rendszerhez képest ez az új célzottabb, igazságosabb és hatékonyabb lesz. Igaz-e ez az állítás? Megítélésünk szerint nem. A jövedelmek közel egyharmada ugyanis köztudottan a feketegazdaságban képződik, tehát lehet-e igazságosabb, célzottabb és hatékonyabb egy olyan rendszer, amely ilyen jövedelemviszonyok mellett jövedelemhatárhoz köti a családi pótlékot? Nyilvánvalóan nem. Nem szemforgatás-e hatékonyabb rendszerről beszélni akkor, amikor a jövedelemhatár felettiektől elvont összeget nem a jövedelemhatár alattiak támogatására fordítjuk? De igen, azt gondoljuk, hogy szemforgatás.

Itt tehát nem a családi pótlék rendszerének átalakítása, megreformálása folyik, hanem pusztán szűk látókörű, fiskális szempontok szerinti csonkolása.

Tisztelt Ház! Fontolják meg, vajon nem abszurd-e, hogy miközben a gyermeknevelés támogatását jövedelemhatárhoz kötjük úgymond az igazságosság jegyében , addig számos olyan gazdasági tevékenység van, a vállalkozók exporttevékenységétől kezdődően az állampolgárok részvényvásárlásáig, amelyet az állam különböző eszközökkel támogat, preferál, kedvezményez, tekintet nélkül arra, hogy az ezen tevékenységet folytatók jövedelmi viszonyai milyenek. Sőt, azt mondhatnánk, hogy minél gazdagabb valaki, annál nagyobb támogatást élvez ezeken az eszközökön keresztül. (Megérkezik dr. Bokros Lajos pénzügyminiszter.) Feltehetném talán azt a költői túlzásnak ható kérdést, hogy vajon hány milliós exporttámogatás ér meg egy gyereket a jövőre nézve.

Tisztelt Ház! Mindezek alapján a Fidesz álláspontja az, hogy a családi pótlék tervezett átalakítása hibás lépés. Az eddigi tapasztalatok alapján azonban nincs illúziónk afelől, hogy amit a kormány egyszer beterjeszt, azt a 72 százalékos MSZP-SZDSZ kormánykoalíciós többség meg is fog szavazni. Ezért mi a családi pótlékról szóló törvényjavaslatához beterjesztettünk egy olyan módosító indítványt is, amely a kormány logikáját követve, ugyanakkor az alanyi jogosultság elvét fel nem számolva, sávosan, jövedelmi kategóriákhoz igazítja a családi pótlék összegét. Erről Varga Mihály képviselőtársam is szót ejtett már a korábbi felszólalásában.

Ennek a részleteire egyébként nem térnék ki, hiszen ez a tegnapi esti vita tárgya volt, viszont az általunk be-nyújtott költségvetési módosító javaslat ehhez, a családi pótlékról szóló törvényjavaslatához benyújtott módosító indítványunkhoz kapcsolódik, így az összefüggés említése értelemszerű.

Végül hadd fejezzem ki reményemet, hogy a módosító javaslatunknak meg tudom nyerni legalább a Szabad Demokraták Szövetségének támogatását, hiszen itt most egy idézet következik "Az SZDSZ nem támogatja a családi pótlék radikális átalakítását, szükségesnek tartunk viszont a jelenleginél nagyobb differenciálást a sokgyermekes és az egyszülős családok javára, mert ez a két tényező befolyásolja a leghátrányosabban az egy főre jutó jövedelmet. A fokozatos differenciálást az elkövetkező néhány év során a családi pótlék emeléséhez" hangsúlyozom: emeléséhez! "kapcsolódva kell elérni olyan módon, hogy a viszonylag kedvezőbb helyzetűek: az egy- és kétgyermekes házaspárok az átlagosnál csak kisebb mértékben, míg a három- és többgyermekes házaspárok, a két- és többgyermekes egyszülős háztartások az átlagosnál nagyobb mértékben részesüljenek a pótlék emelésében."

Ez, tisztelt képviselőtársaim, nem valamiféle kormányellenes, izgatató célú röpirat, hanem a "Fordulat, biztonság, felemelkedés" címet viselő választási program, amelyet a Szabad Demokraták Szövetsége adott ki a választási kampány előtt.

Nagyon sajnálom, hogy a Fidesz kéretlen lelkiismerete, fogadatlan tanítója és nagy kritikusa, Bauer Tamás nincs a teremben, mert így bizonyára meglenne az alkalma a reagálásra, ezt a kötetet ugyanis szerkesztette: Bauer Tamás. Köszönöm tisztelt figyelmüket. (*Taps a jobb oldalon.*)